

27. Efendimizin Mesuliyet Hassasiyeti

Peygamber Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) üzerindeki mesuliyetin ağırlığını o derece idrak ediyordu ki Hûd Suresi nazil olunca mübarek sakalındaki beyazlar kısa zamanda fazlalaşmaya başlamıştı. Kendilerine sordular:

“Ya Resulallah, mübarek sakalınız son günlerde fazlaca beyazlaşmaya başladı?”

Efendimiz cevap verdi: “Hûd suresi beni ihtiyarlattı!” Tekrar sordular: “Hangi ayeti?” Şu cevabı verdi: “Festakim kemâ ümirte: ‘Ne fazla ne eksik, tam emrolduğun gibi dosdoğru ol!’” (Hûd Suresi, 11/112)

En büyük mesuliyet insanı Peygamber Efendimiz, tebliğinin her aşamasında muhataplarında sorumluluk duygusuna vurgu yapmıştır. Zira sorumluluk duygusuna sahip kimseler, şuurlu ve dikkatli hareket ederler. Efendimiz, bazen bütün Müslümanları içine alacak şekilde, bazen de az veya çok belli bir topluluğu ihtiva edecek tarzda insanların sorumlu olduğunu belirtmiştir. Bazen de tek bir kişiye sorumluluğunu hatırlatmıştır.

Musab b. Umeyr

Resûl-i Ekrem Efendimiz etrafındaki fertleri sorumluluk duygusuyla olgunlaştırmış ve onları toplumun faydalı bir unsuru hâline getirmiştir. Sahabe'nin bütün hareket ve yaşayışlarında Peygamberimiz tarafından talim ve telkin edilen sorumluluk duygusunun izlerini görmek mümkündür. O sahabe efendilerimizden birisi Hz. Mus'ab b. Umeyr'dir (radiyallâhu anh). Mekkeli zengin bir ailenin çocuğu olan Hz. Mus'ab, nazik, medeni ve çok yakışıklı bir gençti. Ailesinin bütün imkânlarını terk ederek Müslüman oldu.

Birinci Akabe Biati'ndan sonra, Medine'li Müslümanlarla birlikte Peygamberimiz, Kur'ân okutması ve İslâm'ı öğretmesi için Hz. Mus'ab b. Umeyr'i gönderdi. Hz. Mus'ab, Medine'de Hz. Es'ad b. Zürrâ'nin evinde misafir kalıyordu. Bütün gayretini İslâm'ı anlatmaya sarf eden mesuliyet insanı Hz. Mus'ab, Es'ad b. Zürrâ'nin rehberliğinde Medine'nin ileri gelenleriyle görüşüyor ve İslâm'ı anlatıyordu. Medine'de pek çok kimse Müslüman olmuştu.

Darül Erkam

Allah Resûlü, risaletin ilk günlerinde Mekke'deki gerginliği tırmandırmama adına müminleri ibadet ve müzakere için şehir dışında gözden ırak yerlere yönlendirmişti. Bir müddet sonra onların Mekke'den çıkışını faik eden müşrikleri, kendilerini takip etmeye ve gittikleri yerlerde de onlara sataşım saldırmaya başlamışlardı. Bunun üzerine O (aleyhissalâtu vesselâm), gelişmeyi ashabıyla istişareye açmıştı.

Mecliste hazır bulunanlardan birisi de on beş yaşındaki Hz. Erkâm İbn-i Ebi'l-Erkâm'dı (radiyallahu anh). Hz. Erkâm, Mekke'deki şirkin ve zulüm düzeninin önderlerinden Ebû Cehil'in yakın akrabasıydı ve o, yakın uzak demeden kimseye göz açtırmıyordu. Buna rağmen Hz. Erkâm, problemin çözümü adına inisiyatif almış ve Safa tepesindeki evini, tebliğ, eğitim ve toplantı için Allah Resul'ünün kullanımına tahsis etmeye karar vermişti.

Bütün risklerine rağmen onun aldığı bu inisiyatif, çok büyük hizmetlere kapı aralamıştı. Allah Resûlü hem İslâm'a meyilli insanlarla hem de müminlerin bir kısmıyla burada buluşuyor ve onları, burada yetiştiriyordu. Dâru'l-Erkam'daki bu tebliğ ve eğitim faaliyeti yaklaşık altı yıl sürmüştü. Üstelik burada yetişen mü'minleri, kendilerine zimmetlediği Müslümanların evlerine de gönderiyordu. Böylece hem onları sahada istihdam ediyor hem de her evi, bir eğitim yuvasına dönüştürüyordu. Mesela Hz. Habbâb İbn-i Eret (radiyallahu anh), Dâru'l-Erkam'ın müdavimlerinden biriydi ve Allah Resûlü, kendisine Hz. Saîd İbn-i Zeyd'i (radiyallahu anh) ve hanımı, Hz. Ömer'in kız kardeşi Hz. Fatıma'yı (radiyallahu anhâ) zimmetlemişti. Hz. Habbâb, onların evine geliyor; kendilerine, inen süreleri talim ediyor ve Allah Resûlü'nün mesajlarını ulaştırıyordu.

Mesuliyetimiz

Biz, bugün Müslümanlar olarak çok ağır bir mesuliyetin altında bulunuyoruz. Bir dönemde sahabe gibi seçkinlerle temsil edilen bu dava bugün, cılız iktidarımıza rağmen, ilâhî bir ihsan olarak omuzlarımıza yüklenmiş durumda. Burada “biz” derken İslâm'a hizmete gönül vermiş bütün inanan insanları

kastediyorum. Bu işin şakası yoktur... Evet, sahabe rolünü üstlenmek çok ağır, ağır olduğu kadar da şerefli bir vazifedir. Böyle bir işin altından kalkabilmek, ancak kalbî ve ruhî hayatın devamlı kontrolüyle mümkündür. Yoksa rolünü güzel oynayamamış insan mahcubiyeti içinde sahneden tard edilme durumunda söz konusudur.